

Accountancy op de schop?

Na de banken, verzekeraars, hedgefondsen en kredietbeoordelaars is het nu de beurt aan de accountants. Zij worden fors aangepakt door de Europese commissaris voor de interne markt, Michel Barnier. Het past goed in de aanpak om iedereen die in de financiële sector verantwoordelijk zou kunnen zijn geweest voor de kredietcrisis onder de loep te nemen. Hij neemt het op voor het maatschappelijke verkeer, de gemiddelde lezer/gebruiker van jaarrekeningen, die het volgens hem moeilijk kan begrijpen dat een accountant een goedkeurende verklaring kon afgeven terwijl zijn klant zo diep in de problemen bleek te zitten.

Barnier kiest niet voor de weg van de minste weerstand. Hij neemt de hele accountantswereld op de schop, zoals de kop in *Het Financieele Dagblad* zo treffend aangaf. De dominantie van de Big Four, en dan met name het doorbreken daarvan, staat bij hem bovenaan het lijstje. Barnier stelt vast dat grote kantoren alleen maar groter worden en hij wil nu de Big Four het liefst opknippen in bijvoorbeeld een adviesdeel en een 'echt' accountantsdeel, dat zich nog uitsluitend met controle bezig houdt.

De aloude discussie over de samenloop van accountants- en advieswerkzaamheden komt dan weer op. Het is Barnier een doorn in het oog dat hetzelfde accountantskantoor een cliënt ook kan adviseren hoe met regels moet worden omgegaan en vervolgens die naleving van die regels controleert.

Het staat allemaal in een green paper van de Europese Commissie over de rol van de wettelijke controle van financiële verantwoordingen en de regelgeving waarbinnen deze controles moeten worden uitgevoerd. Barnier schrijft in zijn begeleidend persbericht ook dat het hem met name gaat om financiële risico's in de toekomst te kunnen beperken door een verbeterde auditfunctie. Daarnaast stelt hij dat ook door de crisis enkele zwakke punten van de accountancy aan het licht zijn gekomen, die verder moeten worden onderzocht. Op zich genomen zijn dat heldere constateringen, waarmee het een en ander te doen is. De accountants krijgen volop de gelegenheid om hun visie kenbaar te maken. De commissie wil graag gaan bespreken met de betrokken partijen of de controles van financiële informatie nu de juiste informatie bieden aan de gebruiker, of er problemen zijn of worden gevoeld met de onafhanke-

lijkheid van accountantskantoren, of een geconcentreerde markt (Big Four-concentratie) risico's inhoudt en of toezicht op Europees niveau nuttig zou kunnen zijn. Ook de specifieke behoeften van de kleine en middelgrote ondernemingen komen aan de orde. De raadpleging sluit af op 8 december 2010. Nogmaals, het is een positief-kritische insteek. De belangrijke rol van de accountants wordt zeker onderschreven door Barnier. En dan met name in het licht van het belang dat de gebruiker toekent aan de waarheidsgetrouwheid van financiële informatie. Daarom moeten de controles van financiële informatie volgens hem de- gelijk en volledig onafhankelijk zijn (met name in het licht van de samenloop van audit- en niet-auditdiensten).

Natuurlijk worden ook 'de bekende verwachtingskloven' (let op: een meervoud) genoemd, maar ook een nieuw aspect: het potentiële *systeemrisico* vanwege de sterke concentratie in de accountancy (wat zouden de gevolgen zijn voor het financiële stelsel in ruimere zin als een van de grotere accountantskantoren zou omvallen?). Dit alles in een wereldwijde context. Er is een wereldmarkt voor de accountancy waarbij in mondiale netwerken wordt ge- opereerd; dit vraagt om internationale coördinatie.

De eerste reacties van de Big Four zijn als verwacht. Ze zijn natuurlijk niet blij dat advies en controle, de twee grote pijlers waarop ze rusten, ter discussie worden gesteld. De reacties zijn wat minder uitgesproken dan bij het uitkomen van het AFM-rapport vorige maand. NIVRA-voorzitter Dekkers maakt korte metten met het opsplitsen van grote kantoren. Dit is volgens Dekkers niet alleen slecht voor het kantoor, maar ook voor de klant. Opknippen leidt tot kwaliteitsverlies. Pheijffer benadrukt in zijn diverse publicaties dat de kwaliteit van de accountantscontrole omhoog moet. Hij vindt de plannen van Barnier slecht doordacht, maar wel een gouden kans voor accountants om leiderschap te tonen en zelf met goede voorstellen te komen. De accountants zijn dus aan zet.

Het levert in ieder geval voorlopig mooie krantenkoppen op: 'Patatgeneratie' accountants zet zich af tegen sentimenten van hervormers' en 'Accountants sabelen Brussels plan om concurrentie te vergroten neer', aldus *Het Financieele Dagblad*. **An**

Jan Joling, partner bij Nauta Dutilh.

Jan Joling

